

ACADEMIA ROMÂNĂ
RUMÄNISCHE AKADEMIE

INSTITUTUL DE CERCETĂRI SOCIO-UMANE SIBIU
FORSCHUNGSINSTITUT FÜR GEISTESWISSENSCHAFTEN
HERMANNSTADT

**FORSCHUNGEN
ZUR VOLKS- UND
LANDESKUNDE**

Band 57
2014

EDITURA ACADEMIEI ROMÂNE

INHALT

STUDIEN UND MITTEILUNGEN

ZENO-KARL PINTER, Waffenfunde aus der Deutschordenszeit in Siebenbürgen	7
ANNEMARIE WEBER, Die Auflehnung der Hermannstädter Lehrerschaft gegen Bischof Müller im Vorfeld der Schulreform von 1848.....	21
VASILE CIOBANU, Die Frauen in der Geschichte Siebenbürgens (1914-1920) ..	37
ADRIAN STOIA, Die Darstellung der Musikinstrumente auf mittelalterlichen Gemälden in einigen Kirchen Südsiebenbürgens	51
CONSTANTIN SEBASTIAN CORNEANU, <i>Der Kampf des Glaubens gegen die Götzenanbetung</i> . Eine moralisierende Darstellung auf dem Portal der evangelischen Kirche in Freck/Avrig (Kreis Hermannstadt/Sibiu)	69
ELISABETH BINDER, Die barocke Altarkunst des Sigismund Möß. Vergleich zweier Altäre aus Siebenbürgen	81
SIGRID HALDENWANG, Zum <i>Quersack</i> im Siebenbürgisch-Sächsischen	104

DOKUMENTATION

ULRICH A. WIEN, Diakonie auf dem Gebiet Rumäniens. Dienst der Nächstenliebe evangelischer Schwesternschaften im 19. und 20. Jahrhundert.....	113
GUDRUN-LIANE ITTU, <i>Dass ich so fest an ihn glaube, ist jetzt mein schönster Besitz</i> . Die Geschwister Regine (1864-1925) und Karl Ziegler (1866-1945)	140
MONICA VLAICU, Die im Zentralarchiv der Evangelischen Kirche A.B. in Rumänien (im „Teutsch“-Haus/Hermannstadt-Sibiu) aufbewahrten Nachlässe	159
DORIN-IOAN RUS, Der Umgang mit dem Wald – widergespiegelt in den siebenbürgischen Volksmärchen und –sagen	168

BÜCHERSCHAU

ANDA LUCIA SPÂNU, <i>Vechi reprezentări grafice ale orașelor din România</i> (Academia Română, Comisia de Istorie a Orașelor din România), Contribuții privind istoria orașelor, vol. XII, Editura ASTRA Museum, Sibiu, 2012, ISBN 978-973-8993-94-5, 551 Seiten, 200 Abb. (Gudrun-Liane Ittu)	190
---	-----

CUPRINS

STUDII ȘI COMUNICĂRI

ZENO-KARL PINTER, Arme din perioada așezării Ordinului Teutonic în Transilvania	7
ANNEMARIE WEBER, Revolta învățătorimii săsești din Sibiu împotriva episcopului Bisericii Evanghelice, Friedrich Müller, în ajunul reformei învățământului din 1948	21
VASILE CIOBANU, Considerații privind femeile din Transilvania în anii 1914-1920	37
ADRIAN STOIA, Reprezentări ale instrumentelor muzicale în pictura medievală din sudul Transilvaniei	51
CONSTANTIN SEBASTIAN CORNEANU, Scene moralizatoare din cadrul portalului Bisericii Evanghelice din Avrig (jud. Sibiu). <i>Lupta credinței cu idolatria</i>	69
ELISABETH BINDER, Arta barocă a lui Sigmund Möß. O abordare comparativă a două altare din Transilvania.....	81
SIGRID HALDENWANG, Cuvântul <i>desagă</i> (Quersack) în graiurile săsești din Transilvania	104

DOCUMENTAR

ULRICH A. WIEN, Diaconie pe teritoriul României. Asociațiile surorilor evanghelice în slujba iubirii aproapelui, în secolele al XIX-lea și al XX-lea	113
GUDRUN-LIANE ITTU, <i>Credința nestrămutată în el este acum averea mea cea mai de preț. Frații Regine (1864-1925) și Karl Ziegler (1866-1945)</i>	140
MONICA VLAICU, Lăsăminte păstrate în Arhiva Centrală a Bisericii Evanghelice C. A. din România (la Centrul de Dialog și Cultură „Friedrich Teutsch” din Sibiu)	159
DORIN-IOAN RUS, Relația cu pădurea în Transilvania, reflectată în basmele și legendele populare ardelenesti	168

RECENZII

ANDA LUCIA SPÂNU, <i>Vechi reprezentări grafice ale orașelor din România</i> (Academia Română, Comisia de Istorie a Orașelor din România), Contribuții privind istoria orașelor, vol. XII, Editura ASTRA Museum, Sibiu, 2012, ISBN 978-973-8993-94-5, 551 Seiten, 200 Abb. (<i>Gudrun-Liane Ittu</i>)	190
---	-----

CONTENT

PAPERS AND COMMUNICATIONS

ZENO-KARL PINTER, Weapons from the time of Teutonic Knights in Transylvania	7
ANNEMARIE WEBER, Saxon teachers' revolt in Sibiu against the Lutheran Bishop Friedrich Müller on the eve of 1948 School Reform.....	21
VASILE CIOBANU, Considerations on women in Transylvania in the 1914-1920 period	37
ADRIAN STOIA, Musical instruments in mural and panel paintings of medieval churches in Southern Transylvania	51
CONSTANTIN SEBASTIAN CORNEANU, Moralizing themes carved on the portal of the Evangelical Church of Avrig (Sibiu County). <i>The Struggle of Faith with Idolatry</i>	69
ELISABETH BINDER, The Baroque altar-artwork of Sigismund Möß. A comparison between two altars from Transylvania.....	81
SIGRID HALDENWANG, About "Quersack" (over-the-shoulder pack) in Transylvanian Saxon dialect.....	104

DOCUMENTATION

ULRICH A. WIEN, The associations of Evangelical sisters in the service of charitable aid in the 19 th and 20 th century	113
GU DRUN-LIANE ITTU, <i>My strong belief in him is my nicest possession</i> . The siblings Regine (1864-1925) and Karl Ziegler (1866-1945)	140
MONICA VLAICU, Personal archives deposited in the Central Archive of the Evangelical Church C. A. in Romania (in the "Teutsch-Haus" in Sibiu).....	159
DORIN-IOAN RUS, The relation with the forest in Transylvania reflected in local fairytales and legends.....	168

BOOKREVIEWS

ANDA LUCIA SPÂNU, <i>Vechi reprezentări grafice ale oraşelor din România</i> (Academia Română, Comisia de Istorie a Oraşelor din România), Contribuţii privind istoria oraşelor, vol. XII, Editura ASTRA Museum, Sibiu 2012, ISBN 978-973-8993-94-5, 551 Seiten, 200 Abb. (<i>Gudrun-Liane Ittu</i>)	190
--	-----

